

ACKUMULATION AV URSPRUNG

FELICIA MULINARI

Akkumulation av ursprung

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Till Esperanza, Tiama, Zami, Tristan, Nora, Ishtar, Leon, Marco, Laura, Alex och Raquel. Förlåt för den värld vi födde er till. Tack för att ni trots allt kom till oss med oändliga begär efter att leva.

Till barnen som badar med Palestinaflaggan i plaskdammen. Från plaskdammen till floden till havet. Ett fritt Palestina.

Och historien om denna expropriation är inget fantasi-foster. Den är inskriven i mänsklighetens historia med outplånliga tecken av blod och eld.

Karl Marx, *Kapitalet. Första boken*

DEL 1

MÖDRAR OCH DERAS DÖTTRAR

jag är inte den sortens svart man som dör på nyheterna.
jag är den sorten som växer tunnare & tunnare & tunnare
tills ljuset väger mer än oss & vi blir till det
kring min nästan obefintliga kropp
samlas familjen, säger till mig att
gå mot mig själv.

Danez Smith, »Det kommer inte att vara en kula«

En dag i april

Dorothy är sjuk. Hon är ett tätt ormbo under jorden. Hennes svarta kropp slingrar in sig i sig själv. Armen gnider mot axeln i sömnen. Klagande. Kliar och kolliderar. Gnyr. Rummet är litet. Sängen är stor. Fyller alla kvadratmeter. Här sover de tillsammans. Dorothy och modern. Men Dorothy vaknar inte.

I tystnaden hör mor Dorothys dova ljud. En harkling som sväljs i sömnen. Jämrandet. Dorothy talar med modern som när hon bara var en liten orm av silke. Det fuktiga språket. Det krampar till i morsmagen. En utbuktning. Ett känslspråk. En rymd som inte har någonting med mödrar att göra. Ändå bebos mödramagen av rymden tills den en dag tar sig ut.

Det var länge sedan Dorothy var en liten orm. Dorothy slingrade sig ur sin mors hem när hon var tretton år. Ett decennium senare ligger hon här, i mors varma slum igen. Någon har hon aldrig lyckats bli. Hon har alltid varit denna sörja. Ingen borde bli förvånad över att Dorothy, lika lovande som rymden, kommer att sluta som den, i ett krympande sväljande intet.

Mor är någon. Mor är förvånad. Mor gör det som mödrar brukar göra. Lurar sig själv att hennes lilla har framtidsutsikter. Håller hårt i den slappa kroppen. Som om hon kunde disciplinera lemmar. Dorothys hud är prickig av utslag från den eviga natten. Naglarna finner kropp att gräva i. Dorothy är ännu någon att smörja in med hudsalva, att älska.

Dorothys ansikte består av hud och hål. Näshål. Munhål. Gränsland där Dorothy blir världen, där världen blir Dorothy. Ur hålen kommer det vätskor. Svett och slem och kletigt vatten. Det droppar långsamt men det hörs ingen snörvling. Dorothy förmår inte ens att trotsa sitt läckage.

Inte längre rymd. Ännu inte förmultnad. Den breda kroppen ligger i den breda sängen. Dorothy *bara är*. På ett outhärdligt sätt.

För hundratals år sedan visste ingen att rymden krymper. Om hundra år kommer ingen att veta att livmödrar lämnar tomrum efter sig. När livmodern härbärgerar ett foster töjer den sig i långsam hastighet så att det spatiala utrymmet, potentialen, inte ska skrämman den lilla masken. Livmodern krymper ihop efter födseln. Men den blir aldrig lika liten igen. Glapp. Gäddhäng.

I mellanrummet mellan ursprunget och ballongformen finns ett utrymme. Det är inte ett tomrum. Det är en källare. Möglande trehjulingar. Teckningar ingen har mod att slänga. Modern och Dorothy bor i en etta. Det finns ingenting kvar att bevara eller undvika.

Innan. När Dorothy var barn. I den större lägenheten. Där fanns det plats. Hemligheter och överraskningar. Fotografier som kommit på avvägar. När Dorothy vägrade sova utan sin mor sa mormor *pussa spökena Dorothy, så skrämmer de dig inte*. Mor vet att allt det här är mormors fel. Vem tvingar sitt barnbarn att kyssa spöken. Mor vet att allt det här är hennes eget fel. Vem tvingar sitt barn till ingenting?

Nu bor de enkelt. I ett liv utan skuggor. De sover i samma säng. Sängen är så mjuk att den går att drunkna i. Moderns rygg är hård och gul. En flytleksak. På badhuset fick Dorothy inte åka i vattenrutschkanan. Leken var inhägnad. Att hon som blandad ens fick komma in till simskolan var ett under. Dorothy lärde sig inte att koordinera sina armar och ben till en framåtrörelse. Hon fastnade avundsjukt med blicken på plasket. Glömde bort att trampa tills hon sjönk. Dorothy vaknar inte.

Dorothy, lilla skitunge. Min älsklingskatt. Rymden ska en dag krympa till ett svart hål, säger mor. Men inte du. Inte ska väl du krympa, älskling. Snälla Dorothy, säger mor.

Dorothy är sjuk. Modern vaknar inklibbad i dotterns sjukdom. Hon ruskar av sig den. Hon går in i köket, där det finns ljus och syre. Nu är det morgon. Frukost på en bricka. Hon balanserar brickan på en hand den lilla vägen tillbaka till sovrummet. Den andra handen. Är knuten eller gömd. Modern äter inte frukost men trugar Dorothy. Hon trycker knäckebröd mot Dorothys läppar. Den lealösa kroppen svarar inte. Smaken av råg och salt. Fastän mor vet att magen trånar. Modern delar knäckebrödet på hälften och

sedan igen. På hälften. Knäckebrödet är smulor som kan petas in i Dorothys mun. Modern hör smulorna fastna som ett raspande i Dorothy. Nu ligger brödet där som damm i sängen. Ytterligare en syssla. I köket är brödburken tom.

Med smulor matades mor av en kamrat efter fängelset. I ett land åtta passkontroller härifrån. I en annan dimension som kanske är den enda som någonsin kommer att kännas verklig. Med smulor. Han visste allt om de fängslades hunger. Som om de hade springmask. En öm gest att ge henne så lite. Hennes hunger mattades. Den stillades inte. Hon översätter en öm gest till en moders matning. Hon vill inte stilla Dorothy. Mödrar vill så mycket för sina döttrar. Ömhet är bara en liten smula.

Dorothy sover. Mormor är död. Mor är här. I köket igen. Var har alla andra andar tagit vägen. Försöker man kyssa spökena så upplöses de av trycket. Med händerna diskar mor. Kaffekannan och assietterna. Bränner nästan fingrarna i det varma vattnet. Uppkokat restvatten. Grumligt och brunt. De svarta fläckarna på glaset upplöses och blir till rinn. Mor går in i sovrummet för att titta så att Dorothy inte satt i halsen. Dorothy andas. Väl i köket. Hör hon mormor skratta hest och hånfullt.

Mormor säger från döden: *Att äta är ett privilegium och ett ansvar. Väck henne bara, med en örfil om inte annat.* Mormor vet att skam kan skydda människor från förkylningar och fascister. Mors fängelseid avskräckte inte mormodern från att repetera skammens skyddsmekanismer. Tvärtom. *Ditt veka lilla monster hade aldrig klarat av det du gjorde, kun-*

de mormor säga till modern och det var det närmaste en kärleksförklaring mor någonsin fått höra. *Hon vill leva så mycket att hon inte klarar av att överleva*, fortsätter mormor från döden. *Överlevde jag?* säger mor till sig själv. *Överdriv inte dina motgångar, raring. Nu är du väl tacksam för att jag förberedde dig för de oväntade katastroferna*, muttrar den döda mormodern till mor som börjar skratta. Mors skratt tar slut innan det blir ljudligt. Lika snabbt som en död mormor blinkar har mors mun stängt sig.

Nu kan hon förlåta sin mor för alla gånger hon sagt, *det där är ingen fara, upp igen, gråt inte, du är inget småbarn, lufta såret så torkar blodet snart*. Kanske var det hennes längtan efter att få gråta i sin mors famn som gjorde att mor i sin ungdom valde att kasta sig från allt högre stup. Kanske har det ingen betydelse nu. De döda är lätta att förlåta. Döttrar är svårare.

Dorothy är skamlös som döttrar till skamsna döttrar är. Det har hon alltid varit. Trots mormoderns hökblick var Dorothy inte mottaglig för uppfordrande fingrar. Det lilla barnet valde glatt bort paprikan från tallriken. När mor sa, *vill du inte smaka älskling? Titta på den röda fina paprikan! Den är inte billig, min busunge. Den kostade en hel arbetsdag*, så kastade skitungen paprikan på golvet. Mormor tvingade henne att äta varje dammkorn som straff. Dorothy smaskade smutsen trotsigt. Hon vann mot sanktionerna. Hon var slösaktig och underbar. Dammsmak i munnen är ett billigt pris att betala för frihet.

Dorothy var ett invandrarbarn och levde som invandrarbarn gör, i glappet mellan mödrarnas omöjliga förluster

och det nya landets lögner om möjligheter. Mor blandade ihop sin avkomma med ett frihetsanspråk. Mor blandade ihop sitt hjärta med en gryning. Invandrabarn är dumma. Och deras mödrar är ännu mer korkade. De förstår snart nog att det enda som är lovande med dem är den ourgröpta huden. En outforskad marknad.

Dorothy är sjuk. Mor städar köket. Dorothy sover. Mor städar toaletten. Skurar handfatet. Snålar på vattnet. Det tar tid innan tandkrämen löser upp sig. Mor städar. Dorothy sover.

Klockan blir elva. Mor bestämmer sig för att laga mat. Det svarta hålets hunger tar inte slut bara för att det är intet. Mor behöver föda de människor allt tycks rinna ut ur. Dorothy äter bara mat som flyter. Mor lagar den lösa maten. Hon skalar och sköljer och hackar. Dotterns tänder borde vara slipade och starka. Också hårda tänder kan förslappas. Tandlossningen börjar med ett långsamt men enträget blödande i tandköttet. Dorothy sväljer. Hennes tunga och tänder sover men inte svalget. Känner barnet moderns salt.

Mormor säger från döden: *Hon har ingen skam i kroppen.* Men mor. Hon tror inte som då. Då hon var ung och stark. När hon var en liten revolutionär flicka. Men mor. Hon säger inte så. Upp och hoppa. Efter hopp kommer katastrof. Det vet hon som en gång hoppades. Förlorare är hungrigast. Det vet hon som aldrig blivit mätt. Dorothy sväljer som en häst som galopperar i rasande fart med hovarna fastbundna i marken.

Klockan är halv tre. Nerbäddad. Insjunken. Dorothy är en kropp utan koordinater. Huvudet har glidit av kudden. En genomskinlig fläck av vått. Dorothy är naken. Täcket bortkastat i mardrömmen. Kroppen utsträckt i alla leder. Till synes tillgänglig. Det hade kunnat vara sensuellt om det vore en annan kropp. Det är Dorothys kropp. *Det är förklenande*, säger mormor. Hon har aldrig förstått hur vacker Dorothy är. De svarta armarna sväller över sängen. Armarna sträcker sig mot inget.

Det finns bilder på svarta kroppar som ligger så. Bortvända. Öppna. Svarta mödrar visar bilderna för sina barn. Säger, du är svart men låt aldrig detta bli din spegelbild. När barnen blir liknade vid svarthet i skolan och svartheten blir liknad vid förfall i bilderna säger mödrarna: *Detta är inte vad svarthet är. Svarthet är den bördiga jord ur vilken jag grävde upp dig med hela mitt hjärtas trötthet.*

Barnen lär sig att det finns två sanningar. Den verkliga och den trasiga trehjulingen. Som göms och glöms i livmoderns tomrum. Dorothy är naken. Utsträckt i vila. Hon ser ut som sanning och osanning. Hur hon plötsligt kliar sig i nacken med de där långa naglarna.

Dorothy är svart. Dorothys mor är duktig men inte svart. Hon vet inte att nyhetsreportage är horoskop för kroppar som inte är mänskliga. Hon vet inte att den svarta kroppens omänsklighet gör den magisk. Hon vet inte att hennes dotters hudfärg gör dottern tillgänglig för dyrkan och spådomar.

Dorothis mor hämtar en liten sax. Dorothy gnyr inte ens. Tystnaden trycker i öronen. Naglarna är korta nu. Äntligen nära huden. Naglar är gammal hud som växer döden ifrån sig. Barnanaglarna klippte mor med munnen. Tillit till tänder. Rädd för de silvriga metalliska saxarna som påminde henne om fängelsets tortyrredskap. Dorothis naglar var kortklippta och oblödda tills arbetet stal modersmunnen och mormor tog över omsorgen. *Det var länge sen modernismen kom till byn*, sa hon till mor och klippte hårdhänt med kökssaxen. Dorothy blödde men repade sig, som ungar gör.

Klockan är tjugo minuter över tre. Mor är i köket igen. Sätter på tv:n som är uppställd som en flagga på det lilla köksbordet. Ett tv-program om människor som ångrar sig. Hon sätter sig ner för första gången på hela dagen. Då hör hon Dorothis fötter. Mor vet att Dorothy vaknar för att gå på toaletten. Det finns en del av Dorothy som inte sover. Den delen som kissar och sväljer. Den delen av Dorothy måste också vara en kropp som väljer. *Hon fuskar*, skriker mormor. *Väck henne. Sluta klema. Lås dörren till toaletten så ser du att hon börjar prata*. Men hennes dotter är ett löfte om frihet. Ett löfte om frihet kan inte tvingas. Dorothy sover igenom veckodagar och försenade räkningar, småhundarnas skällande och ljusblå vårljus.

Mormor suckar från döden. *Hon är så dum att hon tror på deras lögn*. *Hon tror att hon är ingenting och så blir hon det*. Mor vill inte lyssna. Mor har ingen att säga saker till. Mor behöver inte ens förklara. Det är ingen som undrar hur Dorothy mår. Varför hon inte vaknar. Det finns inga sjuk-

bidrag att få för Dorothy har aldrig haft något arbete. Och de är redan skyldiga så mycket för mors arbetsfrånvaro att både Vårdinrättningen och hjälpinsatserna skulle säga nej till alla typer av lån. Vänner har de aldrig haft. Sist mor hade vänner mördades de. En sådan hybris kommer hon aldrig att ha igen.

Mor vet hur de klarar sig. Det har de gjort förut. Detta är den minsta katastrofen. Fjuttig och långsam. Också det typiskt Dorothy. Feg och lat i allt. I sina smärtpunkter. Nej så ska man inte säga. Förlåt min lilla kattunge.

En man i tv-programmet berättar om sin ånger. Han sa aldrig till sin fru att han älskade henne. Hon lämnade honom för en ointressant men vänlig yngre man. Som *kunde prata om känslor*. Han berättar medan tittarna och programledarna delar en hemlighet. Exfrun hör vad han säger. Hennes tårar är ett bildspel till hans fumliga tal. I slutet av avsnittet kysser de varandra. Programledaren säger: *Det finns ingenting som inte går att ångra*. Programledaren säger: *Det finns bara kärlekens oändliga möjligheter*.

Dorothy kan, precis som mannen i tv-programmet, fortfarande vakna. Hon vet ingenting om en fulländad katastrof, det lilla bortskämda barnet. En riktig katastrof är springandets och instängdhetens samtidighet. Att skynda sig mot sitt oundvikliga öde. Då är det för sent att ångra. Det vet mor som har vägt drömmar mot mardrömmar, sitt barns liv mot andra barns liv, förkylningar mot priset av regnkläder.

TIDIGARE UTGIVNING

Det som inte kan utplånas, 2019

www.albertbonniersforlag.se

ISBN 978-91-0-080450-3

COPYRIGHT © Felicia Mulinari, 2025

OMSLAG Kerstin Hanson

OMSLAGSILLUSTRATION Joanna Johnson

Första tryckningen

TRYCK ScandBook, EU 2025